

Labiausiai rūpintys klausimai

Knygų klubo narės J. Kazickaitės paklausė, kokie yra jos pačios pirmieji prisiminimai iš vaikystės. „Kartais sunku pasakyti, ar tai tikrai tavo prisiminimas, ar tik pasakojimas, daug kartų girdėtas iš tėvų. Jis toks artimas, tiek kartų klausytas, kad pradėdi tą istoriją laikyti savo atsiminimu. Atrodo, kad lyg ir prisimenu lietuvišką mokyklą perkeltų asmenų stovykloje Vokietijoje, bet man tada buvo 3.5 metų. Ką jau tikrai atsimenu, tai mūsų kelionę laivu iš Vokietijos į Ameriką. Plaukiant moters su vaikais gyveno atskirai nuo vyrų. Laivą labai supo, mama sunkiai susirgo jūros liga. Į Ameriką atplaukėme per mano 4-ąjį gimtadienį – 1947 metų vasario 18-ąją”, – prisiminė J. Kazickaitė.

Amerikoje vienas po kito Kazickams gimė 4 sūnūs. „Koks tėvas buvo Juozas Kazickas savo penkiems vaikams? Ar jiems netrūko tėvo kasdieniniame gyvenime, kai šiam dažnai teko leisti į verslo keliones?”, – domėjosi knygų klubo narės.

„Tėvelis daugiau keliavo šeštajame dešimtmetyje. Jis visada iš tų kelionių parveždavo daug dovanų, tad tie sugrįžimai būdavo labai smagūs. Gal sunkiau buvo mamytei, nes kai vyras dėl verslo reikalų buvo priverstas daug laiko praleisti ne namie, jai teko rūpintis ne tik manimi, bet ir keturiais berniukais, jaunesniais nei 6-erių metų amžiaus. Dėl to jis vėliau tikrai gailėjosi. Bet, kai broliai buvo paaugliai, su jais tėvelis jau praleisdavo daug laiko, ir mes visi jautėme jo meilę”, – pasakojo J. Kazickaitė.

Į klausimą, kaip savo tėtį, kaip asmenį, pristatytų trumpai, J. Kazickaitė atsakė: „Tėvelis buvo didelis optimistas. Jis niekada neprarado vilties, kad Lietuva atgaus savo nepriklausomybę. Buvo smalsus, veiklus, turėjo gerą atmintį. Jam patiko kurti verslą. Turėjo talentą bendrauti su žmonėmis ir juos suburti”, – išskirtinius tėvo bruožus vardino J. Kazickaitė.

Meilė laiškuose ir kasdienybėje

Knyga „Vilties kelias niekada nesibaigia” yra J. Kazicko šimtmečio jubiliejinis leidinys, kuriame spausdinamos ir iškilaus verslininko laišku, rašytų įvairiomis progomis savo mylimai žmonai Aleksandrai, ištraukos. Tai meilės laišukai, kupini dėkingumo ir atsidavimo. „Ar J. Kazickas ir kasdieniniame gyvenime rodė meilę Jūsų mamai?” – tai dar vienas klausimas, nuskambėjęs knygos aptarime.

„Mano tėvelis ne tik laiškuose, bet ir gyvenime mokėjo išreikšti ir pasakyti savo jausmus. Jis nebijojo ir nesigėdijo kalbėti apie savo meilę. Nors abu su mamyte buvo labai skirtingi, tačiau jų santuoka buvo sėkminga. Šilti ir gražūs santykiai jį siejo ir su savo mama bei seseria, – kalbėjo J. Kazickaitė. – Dabar kaip tik tvarkau ir verčiu tėvelio laiškus bei mamytės dienoraščius. Tai labai asmeniška, tad liks tik mūsų šeimai. Noriu, kad jų anūkai žinotų, ką išgyveno seneliai. Ir jums visoms rekomenduoju – pakalbinkite savo tėvus, jei dar turite – senelius ir užrašykite savo šeimos istoriją”.

Baigiantis pokalbiui, knygų klubo skaitytojos dar pasiteiravo: „Jūsų tėvai santuokoje nugyveno be kelių mėnesių 70 metų. Kokia jų gražių ir darinių santykių paslaptis?”. J. Kazickaitė atsakė: „Pirmiausiai reikia gerbti vienas kito skirtumus, kalbėtis, mokėti išklausti ir atrasti užsiėmimus, kuriuos būtų gera daryti kartu. Štai mano tėveliai mėgo operą, golfą, keliones, leisti laiką su vaikais. Ir dar reikia nepamiršti kasdien pasakyti, kad aš tave myliu”.

Prieš atsiveikindama, vakaro viešnia J. Kazickaitė dar papasakojo, kad su kitais šeimos nariais Pasaulio lietuvių centre žada lankytis gegužės 14-ąją. Tą dieną čia numatomi šventiniai renginiai, vyks ir koncertas, kuriame dainuos Pal. Jurgio Matulaičio misijos vaikų choras „Vyturys”, meno ansamblis „Dainava”, bus skaitomos ištraukos iš J. Kazicko memuarų knygos. Jūratė Kazickaitė visas klubo nares pakvietė jos viešnagės Pasaulio lietuvių centre metu priėti prie jos ir pasikalbėti gyvai.

Atsiveikinusios su pašnekove susitikimo dalyvės dar galėjo „Sielos” galerijoje apžiūrėti ekspoziciją, skirtą išskirtiniam Kazickų gyvenimui prisiminti. O knygų klubo narių diskusija apie J. Kazicko knygą nenutilo dar kelias valandas. Įkvepiantis iškilaus verslininko gyvenimas ir knyga nepaliko abejingų.

Ekskursija buvusiose Čikagos skerdyklose

Kelionė rašytojo Upton Sinclair ir jo herojaus Jurgio pėdsakais

Prie Skerdyklų vartų.

Archyvo nuotraukos

GIEDRIUS SUBAČIUS

2022 m. balandžio 9 d. į ekskursiją po Upton Sinclair romano „Džiunglės” (1905–1906) vietas susirinko būrelis entuziastų. Paprastai ekskursiją rengiu savo Lietuvių kultūros kurso klausytojams Illinojaus universitete Čikagoje, tačiau prisijungė ir lietuvių bendruomenės atstovų bei kitų čikagiečių.

Sinclair savo garsiajam romanui pasirinko vaizduoti lietuvių šeimą, ir tai svarbi amerikiečių ir lietuvių kultūrų susilietimo vieta. Šiandien ne tik pačių skerdyklų neliko, ne tik didžiama jų pastatų nugriauti, bet pradingęs ir visas labai judrus aktyvus verslo rajonas tarp Canaryville ir skerdyklų rajonų Halsted gatvėje (maždaug tarp 39 ir 47 gatvių). Toje vietoje kaip tik ir buvo Sinclair pavaizduota Šedvilo delikatesų parduotuvė (jos prototipas tikriausiai buvo *Pfaeltzer's Market*, kurio slenksčio pėdsakai išlikę ir šiandien).

Nuo Šedvilo delikatesų vietos perėjome Exchange gatve: pro buvusį *Transit House Hotel*, kur Sinclair kažkiek laiko buvo apsisitojęs, pro Skerdyklų vartus (pro juos kasdien praeidavo ir tūkstančiai skerdimui skirtų gyvulių, ir jų skerdėjai), pro buvusią gardų teritoriją, pro Exchange pastatą, kuriame buvo parduodami ir perkami gyvuliai. Patekome į buvusio Packintown teritoriją, kur buvo mėsos perdirbimo gamyklos. Ir tą vietą, kur buvusiame Swift *Central Time Station* pastate „Džiunglių” herojus Jurgis Rudkus gavo pirmą darbą, ir tą vietą, kur Jurgis dirbo prasčiausiame darbe visose Skerdyklose – trąšų gamykloje, kur kvėpuodami kastuvais kasamų sumaltų kaulų miltus darbininkai labai apsirgdavo, o ne-

Prie buvusio Swift *Central Time Station*, kur „Džiunglių” herojus Jurgis Rudkus gavo savo pirmą darbą (pastatas neišlikęs).

Prie buvusio Juozapo Kušleikos saliūno (pastatas neišlikęs, jo vietoje dabar kitas).

Prie buvusio *Armour* sandėlio pastato.

retas ilgai neišgyvendavo.

Prisiminėme Mary McDowell, kurios vardu dabar vadinama buvusį Grass gatvė, ji kaip tik atsimena į tą vietą, kur buvo minėtoji trąšų gamykla. McDowell buvo garsi socialinė veikėja, vadovavusi Čikagos universiteto *Settlement* centrui. Sinclair „Džiunglėse” ją pavaizdavo, tik nepasakė vardo. Tai dama, kuri pakalbino vaikus, žaidžiančius sąvartyne, ir sužinojusi, kad jų maitintojas Jurgis Rudkus neteko darbo skerdyklose, parašė rekomendacinį laišką, su kuriuo Jurgis išsidarbino kitur. Apie 1930 metus McDowell gavo Lietuvos Respublikos apdovanojimą už pagalbą lietuvių emigrantams Čikagoje. Be kita ko, McDowell buvo Jane Adams (Nobelio Taikos premijos laureatė, socialinio darbo aktyvistė ir kovotoja už moterų teises – red.) kolegė, draugė.

Šiek tiek apšilę degalinės krautuvėje toliau keliavome į rezidencinį *Back of the Yards* rajoną – Ashland gatve, kuria kažkada važiavo lietuviai vestuviniškai, kaip tik aprašyti pirmajame „Džiunglių” skyriuje. Sustojome prie vietos, kur kažkada buvo Juozapo Kušleikos saliūnas, kurio pokylių kambaryje ir vyko lietuvių vestuvės. Papasakojau apie tikėtiniausią prototipinę jaunųjų porą – Marijoną Rimkaitę ir Joną Petrošį, jų istoriją ir genealogiją. Stabtelėjome ir prie namo, kuriame ta pora gyveno (kiek daugiau apie ją galima paskaityti šiame išleisto naujo „Džiunglių” romano lietuviško leidimo pratarėje; leidykla Vilniuje „Aukso žuvis”). Ir baigėme ekskursiją buvusiam sąvartyne, dabartinėje *Back of the Yards Plaza*. Sinclair gražiai aprašė, kaip tada vakaruose už sąvartyno išpūdingai leidosi saulė, ir kaip jam nepavyko to sąvartyno nufotografuoti, nes policininkas jį nuvijo. Bet, mūsų laimei, nuvytas nuo sąvartyno Sinclair netyčia aptiko lietuvių vestuves, jas pavadino „Dievų dovana”, aprašė, išgarsėjo ir išgarsino lietuvius.